

ĐỀ VIỆC THỰC THI LUẬT PHÒNG CHỐNG THAM NHŨNG ĐẠT HIỆU QUẢ CAO

Thứ ba, 08/03/2016 09 giờ 44 GMT+0

ω Sơn Hà

Kỳ 2: Những nỗ lực phòng ngừa tham nhũng

Bên cạnh việc đẩy mạnh tuyên truyền các quy định pháp luật về phòng chống tham nhũng (PCTN) thì thành phố Cần Thơ luôn tập trung thực hiện các giải pháp phòng ngừa. Các vụ án tham nhũng phát hiện ngày càng ít, trong khi theo nhận định của các ngành chức năng thành phố thì tình trạng tham nhũng ngày càng diễn biến tinh vi, phức tạp. Do đó không chỉ đòi hỏi các ngành, các cấp làm tốt công tác phòng ngừa mà còn phải kiên quyết trong xử lý tiêu cực, tham nhũng, bảo vệ tốt người tố cáo...

Phát hiện tham nhũng nhờ đâu?

Chỉ thị 50-CT/TW ngày 7-12-2015 của Bộ Chính trị về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phát hiện, xử lý vụ việc, vụ án tham nhũng, nhận định: Công tác PCTN trong những năm qua của nước ta đã đạt được những kết quả quan trọng, góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội, giữ vững ổn định chính trị, củng cố niềm tin của cán bộ, đảng viên và nhân dân đối với Đảng, Nhà nước và chế độ. Tuy nhiên, tình hình tham nhũng vẫn diễn biến phức tạp; công tác phát hiện, xử lý tham nhũng chưa đáp ứng yêu cầu; số vụ việc, vụ án tham nhũng được phát hiện còn ít; một số vụ việc xử lý còn kéo dài, chưa nghiêm; thu hồi tài sản tham nhũng đạt kết quả thấp, gây tâm lý bức xúc và hoài nghi trong xã hội về quyết tâm PCTN của Đảng và Nhà nước ta.

Đồng chí Phan Đình Trạc, Ủy viên Trung ương Đảng, Trưởng Ban Nội chính Trung ương, phát biểu tại buổi làm việc với Thành ủy Cần Thơ về việc kiểm tra, đôn đốc việc thực hiện kiến nghị của các Đoàn công tác của Ban chỉ đạo Trung ương về phòng chống, tham nhũng; tổng rà soát các cuộc thanh tra về kinh tế - xã hội... năm 2015.

Thực tế 10 năm qua, số vụ việc tham nhũng trên địa bàn thành phố được phát hiện thông qua tự kiểm tra nội bộ chỉ có 3 vụ, thông qua hoạt động thanh tra 11 vụ và thông qua công tác giải quyết khiếu nại tố cáo 7 vụ. Số liệu trên cho thấy, công tác thanh tra và giải quyết khiếu nại, tố cáo góp phần rất lớn trong việc phát hiện các vụ việc tham nhũng. Trong đó, có vụ lợi dụng chức vụ, quyền hạn trong khi thi hành công vụ xảy ra tại huyện Vĩnh Thạnh. Các đối tượng đã lợi dụng sơ hở, sự thiếu kiểm tra của lãnh đạo Phòng Lao động - Thương binh và Xã hội huyện để lập danh sách cấp thẻ bảo hiểm y tế cho 449 trường hợp không thuộc diện hộ nghèo, cận nghèo, gây thiệt hại cho ngân sách nhà nước hơn 200 triệu đồng và gây thiệt hại cho bảo hiểm y tế hơn 70 triệu đồng. Vụ việc được phát hiện qua công tác thanh tra của huyện. Sau đó hồ sơ được chuyển cho Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an TP Cần Thơ để điều tra, làm rõ. Và mới đây, TAND TP Cần Thơ đã đưa vụ án ra xét xử phúc thẩm, tuyên các bị cáo với mức án từ 3 năm đến 4 năm 6 tháng tù về tội lợi dụng chức vụ, quyền hạn trong khi thi hành công vụ.

Việc phát huy vai trò giám sát của người dân đối với hoạt động của các cơ quan nhà nước, đóng vai trò quan trọng trong công tác PCTN. Từ việc tố cáo của người dân, một số vụ tham nhũng, tiêu cực được phanh phui. Cụ thể vụ Võ Văn Đạt, nguyên Giám đốc Trung tâm phát triển quỹ đất quận Ô Môn lợi dụng chức vụ, quyền hạn được giao, gợi ý được "lót tay" để giúp các trường hợp bị qui hoạch giải tỏa được nhận tiền bồi hoàn sớm, đã bị người dân tố cáo. Đạt bị bắt quả tang khi đang nhận tiền của các hộ dân. Với tội nhận hối lộ, Đạt bị kết án 7 năm tù. Tuy nhiên, không phải trường hợp nào bị vùi vĩnh, người dân cũng mạnh dạn tố cáo hành vi nhũng nhiễu của cán bộ, công chức, một phần do không nắm rõ pháp luật, một phần lo sợ "rước họa vào thân". Do đó, không chỉ tập trung thực thi Luật PCTN mà các ngành chức năng cần nhanh chóng ban hành cơ chế và các qui định cụ thể để bảo vệ người tố cáo tham nhũng, khuyến khích người dân tích cực tham gia công tác này.

Mỗi lần nhắc lại vụ việc trước đây, chị D.T.M.A (ở quận Cái Răng) không kèm được xúc động: "Hồi đó, tôi thấy bất bình nên tố cáo việc làm sai trái của thủ trưởng. Tôi tố cáo đúng nhưng tới giờ nhiều người trong cơ quan vẫn nhìn tôi với cặp mắt dè chừng, nhiều đồng nghiệp cũng không còn nói chuyện thân thiết với tôi như trước nữa... ". Đó cũng là nỗi lòng của không ít người dám đứng ra tố cáo

những việc làm sai trái của sếp mình. Dù những vụ việc bị tố cáo đã đưa ra xử lý và nội dung tố cáo được kết luận là đúng nhưng người tố cáo thường vẫn bị "kỳ thị" tại đơn vị, do nhiều nguyên nhân. Đó là chưa kể có khi người tố cáo bị trừ dập, bị "cấp trên" tìm cách loại ra khỏi đơn vị, tổ chức. Do đó, cần phải có một cơ chế bảo vệ người tố cáo chặt chẽ thì người dân mới mạnh dạn đứng ra tố cáo tham nhũng tại đơn vị, địa phương mình. Theo ông Huỳnh Phong Tranh, Tổng Thanh tra Chính phủ, thời gian qua, việc bảo vệ người tố cáo trên thực tế vẫn còn rất nhiều khó khăn. Các nước trên thế giới thì đưa người tố cáo vào một nơi để bảo vệ, còn nước ta thì chưa thể thực hiện như vậy, còn vướng ở rất nhiều khâu...

Không chỉ nhờ hoạt động thanh tra của cơ quan chức năng và việc tố giác của người dân mới có thể phát hiện tham nhũng, mà theo nhận định của các cơ quan bảo vệ pháp luật thì việc tự kiểm tra trong chính nội bộ cơ quan, đơn vị đó chặt chẽ cũng góp phần rất lớn để ngăn chặn tham nhũng và nếu có tình trạng tham nhũng xảy ra cũng nhanh chóng bị phát hiện, không đợi đến khi thanh tra hay công an vào cuộc mới vỡ lẽ.

"Chẩn đoán" tham nhũng

Theo đánh giá của UBND thành phố, công tác cải cách hành chính được các sở, ngành, địa phương thực hiện khá tốt. Tất cả đơn vị, địa phương đều có Bộ phận một cửa hiện đại, thực hiện đúng theo danh mục thủ tục hành chính được công bố, niêm yết; áp dụng hệ thống quản lý chất lượng theo tiêu chuẩn ISO 9001: 2008 vào các lĩnh vực chuyên môn trong công tác quản lý hành chính nhà nước... Tuy nhiên, dù địa phương có nhiều nỗ lực nhưng một số nơi, một số cán bộ công chức được giao trọng trách chưa thể hiện mình là "công bộc của dân", phần nào làm giảm lòng tin của người dân. Ông Đinh Công Út, Phó trưởng ban Thường trực Ban Nội chính Thành ủy, cho rằng: "Tình trạng cửa quyền của một số cán bộ, công chức trong giải quyết vụ việc liên quan đến người dân và doanh nghiệp vẫn còn". Chính một số cán bộ công chức cũng phải thừa nhận ngay khi mình đi làm hồ sơ thủ tục cũng bị "hành", thái độ cán bộ giải quyết hồ sơ không mấy thiện cảm... Do đó, để công tác cải cách hành chính phát huy tác dụng, hiệu quả cao thì vấn đề giáo dục chính trị, đạo đức cách mạng, đẩy mạnh Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh cho cán bộ, đảng viên, nhân viên công vụ cần được chi bộ, đơn vị quan tâm đúng mức và thường xuyên. Mấu chốt để thực hiện tốt "cải cách hành chính" và phòng ngừa tiêu cực, tham nhũng liên quan đến vấn đề con người. Do đó, việc tuyển dụng và sử dụng người làm ở các vị trí này cần phải chọn lọc kỹ càng, đòi hỏi không chỉ đạt yêu cầu về trình độ chuyên môn, tác phong lịch sự, hòa nhã mà trên hết vẫn phải là người có phẩm chất đạo đức và tinh thần hết lòng phục vụ nhân dân...

Bên cạnh đó, việc kê khai, minh bạch tài sản được coi là giải pháp ngăn ngừa tham nhũng nhưng cần đi kèm giải pháp kiểm tra, xử lý. Thời gian qua, tất cả đối tượng thuộc diện phải kê khai tài sản đều thực hiện nghiêm túc nhưng công tác kiểm tra, xử lý việc kê khai chưa đúng hay phát hiện tham nhũng thông qua việc kê khai tài sản chưa phát huy được tác dụng. Theo ông Nguyễn Thanh Thiên, Chánh án TAND TP Cần Thơ, dường như giải pháp này vẫn nặng về hình thức. Đối tượng buộc phải kê khai tài sản thì quá rộng nhưng công tác kiểm tra việc kê khai, công khai thì chưa được thực hiện. Ngay tại TAND thành phố, đối tượng kê khai là hầu hết cán bộ, công chức, viên chức của ngành nhưng khi kê khai xong thì không có đơn vị nào kiểm tra... Còn đối với giải pháp chuyển đổi vị trí công tác của cán bộ, công chức theo Nghị định 158/2007/NĐ-CP (được sửa đổi, bổ sung bằng Nghị định 150/2013/NĐ-CP) thì đến nay rất nhiều đơn vị, địa phương không thực hiện được; có nơi nhầm lẫn giữa chuyển đổi vị trí công tác với luân chuyển cán bộ. Theo báo cáo thì UBND quận Ninh Kiều đã điều động và luân chuyển 101 người - là lãnh đạo các phòng ban và lãnh đạo các phường, đưa công chức từ quận xuống phường từ phường lên quận cũng như luân chuyển trong nội bộ để phòng ngừa tham nhũng. Phòng Giáo dục quận trong năm 2013-2015 đã luân chuyển 224 hiệu trưởng, hiệu phó, giáo viên, nhân viên kế toán... Chính trong báo cáo này cũng đã có sự nhầm lẫn chưa đúng theo tinh thần của Nghị định 150/2013/NĐ-CP. Định kỳ chuyển đổi vị trí công tác là việc người đứng đầu cơ quan, tổ chức, đơn vị có thẩm quyền ra quyết định điều động, bố trí, phân công lại vị trí công tác đối với cán bộ, công chức, viên chức (không phải là lãnh đạo, quản lý) có đủ thời hạn định kỳ chuyển đổi vị trí công tác tại các vị trí trong các lĩnh vực, ngành, nghề quy định tại Nghị định 150 nhằm phòng ngừa tham nhũng; còn luân chuyển cán bộ là thực hiện đối với cán bộ lãnh đạo, quản lý nhằm tiếp tục đào tạo, bồi dưỡng, rèn luyện, thử thách cán bộ trong thực tiễn, giúp cho cán bộ có thêm kiến thức thực tế và phát triển nhanh, toàn diện hơn.

Đối với quy định về tặng quà, nhận quà và nộp lại quà tặng, theo ông Võ Văn Chính, Chánh thanh tra thành phố, thì cần quy định rõ hơn vì quà tặng hiện nay không chỉ là tiền mà còn là các loại vật chất khác...

10 năm qua, thành phố Cần Thơ đã xử lý kỷ luật 6 trường hợp người đứng đầu cơ quan, đơn vị, địa phương do thiếu trách nhiệm để xảy ra tham nhũng và tạm đình chỉ công tác, tạm chuyển vị trí công tác khác 1 trường hợp có dấu hiệu tham nhũng. Theo Ban Nội chính Thành ủy, thời gian qua, một số nơi người đứng đầu còn thiếu chủ động trong tổ chức thực hiện Luật PCTN; việc đấu tranh tự phê bình và phê bình, tính tiên phong gương mẫu của một số cán bộ, đảng viên còn yếu, chưa thật sự đi đầu trong công tác PCTN... Viện Kiểm sát nhân dân thành phố cho rằng cần quy định rõ hơn việc xử lý trách nhiệm đối với người đứng đầu cơ quan, tổ chức để xảy ra tham nhũng, đây là nguyên nhân chủ yếu dẫn đến hành vi tham

những được bao che, chống đỡ, gây khó khăn trong công tác phòng chống tội phạm tham nhũng.

Nhìn chung, pháp luật về PCTN nêu được các giải pháp phòng ngừa, xem như những "liều thuốc" khá hữu hiệu để PCTN. Tuy nhiên, để "chẩn đoán" đúng "bệnh" và phát huy tác dụng của các "liều thuốc" này" cần phải phân tích sâu và đánh giá đúng thực trạng, khi đó việc phân bổ "lượng thuốc" sẽ phù hợp và thực chất hơn. Theo như ông Nguyễn Thanh Thiên, Chánh án TAND thành phố thì phải tìm được "gốc rễ" của tham nhũng mới có giải pháp hữu hiệu để xử lý. Và đó cũng là ý kiến chỉ đạo của ông Huỳnh Phong Tranh, Tổng Thanh tra Chính phủ (tại cuộc họp Tổng kết 10 năm thực hiện Luật PCTN trên địa bàn TPCT diễn ra vào giữa tháng 1-2016): Cần Thơ cần phân tích rõ và sâu hơn các biện pháp phòng ngừa cả về mặt chủ quan, khách quan, nhằm xác định giải pháp nào mang lại hiệu quả thiết thực, giải pháp nào chưa phát huy tác dụng, để từ đó có hướng giải quyết, thực hiện tốt nhất công tác PCTN ở địa phương.

Kỳ cuối: CẦN SỰ QUYẾT TÂM VÀ PHỐI HỢP ĐỒNG BỘ